

ПОДКАСТ

ПОДКАСТ 6 – КОНФЛИКТ БЕЗ ДРАМА: ГЛАСНО ПРОТИВ ОМРАЗАТА

“ШИРЕЊЕ ОМРАЗА НА ИНТЕРНЕТ: КАКО РЕАГИРАВ”

Кога зборуваме за омраза на интернет, често замислуваме големи скандали – вирални објави, трендинг-хаштагови, илјадници лути коментари.

Но најчесто, омразата изгледа поинаку. Таа се крие во секојдневниот јазик. Во шеги што всушност, не се смешни. Во коментари што изгледаат неформално – но од другата страна на екранот, неког длабоко го повредуваат.

Кога прв пат одблизу сведочев на онлајн омраза - тоа беше насочено кон неког што го познавав од училиште. Моја соученичка објави фотографија од училишен настан. Ништо контроверзно. Само еден момент од нејзиниот живот. А потоа почнаа да се појавуваат коментарите. Саркастични. Сурови. Потполно непотребни.

На почетокот продолжив само да „скролам“. Ми беше непријатно, но си реков: „Ова не е моја работа.“

Малку подоцна, вечерта, повторно се вратив на објавата. Повторно ги прочитав коментарите. И одеднаш, нешто ме погоди. Ниту една личност не се огласи во одбрана. Ниту една. Дури ни јас.

Тој момент ми остана во сеќавање. Постојано се прашував - зошто молчењето ми изгледаше полесно, отколку да и дадам поддршка. Сфатив дека онлајн, тишината често изгледа како безбедна позиција. Се плашаме да не станеме следната мета. Се плашаме дека ако се спротивставиме, можеби ќе ја влошиме ситуацијата.

Но вистината е следната: кога молчиме, ѝ даваме дозвола на омразата да продолжи. Со тоа што не реагираме, ненамерно ѝ дозволуваме да опстои.

Следниот ден решив да направам нешто малку – но значајно. Ќе испратив приватна порака на личноста која беше цел на нападите. Ќе напишав дека тоа што се случило е погрешно и дека ѝ се восхитувам на храброста да остане видлива и автентична, дури и кога се соочува со омраза.

Таа кратка порака прерасна во разговор што траеше со часови. Ми раскажа колку се чувствуваа изолирано. Колку била невидливо. И како само една порака од некој од училиштето, и помогнало да се почувствува достоинствено.

Тоа искуство го смени начинот, на кој сега ги гледам онлајн местата. Често си веламе: „Зборовите се само зборови.“ Но онлајн, зборовите можат да бидат погласни од делата. Омразата се шири брзо, затоа што е емоционална, едноставна и провокативна. Но, и емпатијата се шири – ако одлучиме да ја користиме.

Оттогаш, секогаш кога ќе видам некоја омраза на интернет, се обидувам да реагирам. Понекогаш оставам коментар што ја „задева“ омразата – смирено, без напаѓање. Понекогаш ја пријавувам објавата со омраза. Понекогаш приватно ѝ се обраќам на личноста која е цел на нападите и ја потсетувам и утешувам дека не е сама.

Не станува збор за борба против оние што шират омраза. Станува збор за тоа да се осигураме, дека омразата не е единствениот глас во просторот. Секако, реагирањето на „онлајн“ омраза не е лесно секогаш. Мораш да ги знаеш и своите граници. Мораш да се заштитиш и себе си. Но, секогаш постои нешто што можеме да го направиме. Можеме да научиме како да го препознаваме говорот на омраза. Можеме да зборуваме за тоа – со пријатели, наставници или во онлајн заедниците. Можеме грижата за другите да ја направиме дел од секојдневието.

Замисли го ова: што ако секој што се чувствува непријатно одлучи да реагира – дури и малку? Интернетот би изгледал многу поинаку. Би бил простор каде што почитта е над потсмевањето, каде што луѓето сфаќаат и знаат дека зад секоја профилна фотографија, постои вистинска личност.

Кога денес размислувам за минатото, сè уште се сеќавам на тоа двоумење – моментот кога речиси не кажав ништо. Научив дека да се биде неутрален во однос на омразата, е исто така избор. И тоа е избор што ја поддржува погрешната страна. Откако го разбрав тоа, молчењето повеќе не беше опција.

Затоа, кога денес ќе видам омраза на интернет, се потсетувам на ова: да се огласиш и одважиш, не е само за да одбраниш некого. Тоа е за да го заштитиш светот во кој сакаш да живееш. Свет во кој луѓето се доволно храбри да се грижат едни за други. И доволно љубезни да се одважат, дури и кога не е лесно.

Прашања за рефлексija

1. Размисли за последниот пат кога си видел нешто онлајн, што ти било непријатно.
2. Дали само продолжи да „скролаш“ – или реагираше?
3. Ако не реагираше, што те спречи? Страв, несигурност, недостиг на поддршка?
4. Кој мал чекор би можел да го преземеш следниот пат, за да покажеш онлајн емпатија или поддршка?

Запомни:

Емпатијата започнува со свесност – но пораснува со акција.

Финансирано од Европската Унија. Изнесените ставови и мислења се исклучиво на авторот/ авторите и не ги одразуваат нужно ставовите и мислењата на Европската Унија или на Фондацијата за развој на образованието. Ниту Европската Унија, ниту Фондацијата за развој на образованието не сносат одговорност за нив.

Сите резултати стекнати во рамките на проектот „Building Community Links“ се достапни со отворени лиценци (CC BY-SA 4.0 DEED). Тие можат да се користат бесплатно и без ограничувања. Копирањето или обработката на овие материјали, во целост или делумно, без согласност на авторот е забрането. Во случај на користење на резултатите, потребно е да се наведе изворот на финансирање и авторите.